आत्मन्येवप्रयतंतेनतुकर्तुंशक्नुवंति ॥ ४४ ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ नहीति धर्मबलेनैवजयोभविष्यतिनसहायैरित्यर्थः नित्यःअविनाशिफलः ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ युक्तिःसंभावनाएतस्यार्थस्यनविद्यते शक्रपुरींइंद्र
प्रस्थं ॥ ४९ ॥ इतिउद्योगपर्वणिनैलकंठीयेभारतभावदीपेत्रिंशोध्यायः ॥ ३० ॥ ॥७॥ ॥ ७ ॥ संतंसाधुं असंतंदुष्टं धाताईश्वरः ॥ १ ॥ शुक्रंबीजभूतंप्राचीनंकर्मउच्चरन्उद्दीपयन् ॥ २ ॥

येचानाथादुर्बलाःसर्वकालमात्मन्येवप्रयतंतेथमूढाः॥ तांश्चापित्वंकृपणान्सर्वथैवास्मद्वाक्यात्कुशलंतातपृच्छेः ॥ ४४ ॥ येचाप्यन्येसंश्रिताधार्तराष्ट्रान्ना
नादिग्भ्योभ्यागताःसूतपुत्र॥ दृष्ट्वातांश्चैवार्हतश्चापिसर्वान्संपृच्छेथाःकुशलंचाव्ययंच॥४५॥ एवंसर्वानागताभ्यागतांश्चराज्ञोदूतान्सर्वदिग्भ्योभ्युपेतान्॥
पृष्ट्वासर्वान्कुशलंतांश्चसूतपश्चादहंकुशलीतेषुवाच्यः॥ ४६॥ नहीदृशाःसंत्यपरेपृथिव्यांयेयोधकाधार्तराष्ट्रेणलब्धाः॥ धर्मस्तुनित्योममधर्मएवमहाबलःश
त्रुनिबर्हणाय॥ ४७॥ इदंपुनर्वचनंधार्तराष्ट्रंसुयोधनंसंजयश्रावयेथाः॥ यस्तेशरीरेहृदयंदुनोतिकामःकुरूनसपत्नोनुशिष्यां॥ ४८॥ नविद्यतेयुक्तिरेतस्यका
चिन्नैवंविधाःस्यामयथाप्रियंते॥ ददस्वबाशक्रपुरींममैवयुध्यस्वबाभारतमुख्यवीर॥४९॥ इतिश्रीमहाभारतेउद्योगपर्वणिसंजययानपर्वणियुधिष्ठिरसंदेशे
त्रिंशोऽध्यायः॥ ३०॥ ॥७॥ युधिष्ठिरउवाच उतसंतमसंतंवाबालंवृद्धंचसंजय॥ उताबलंबलीयांसंधाताप्रकुरुतेवशे॥ १॥ उतबालायपांडित्यंपं
डितायोतबालतां॥ ददातिसर्वमीशानःपुरस्ताच्छुक्रमुच्चरन्॥ २॥ बलंजिज्ञासमानस्यआचक्षीथायथातथं॥ अथमंत्रंमंत्रयित्वायाथातथ्येनहृष्टवत्॥ ३॥
गावल्गणेकुरून्गत्वाधृतराष्ट्रंमहाबलं॥ अभिवाद्योपसंगृह्यततःपृच्छेरनामयं॥४॥ ब्रूयाश्चैनंत्वमासीनंकुरुभिःपरिवारितं॥ तवैवराजन्वीर्येणसुखंजीवंति
पांडवाः॥ ५॥ तवप्रसादाद्बालास्तेप्राप्ताराज्यमरिंदम॥ राज्येतान्स्थापयित्वाग्रेनोपेक्षस्वविनश्यतः॥ ६॥ सर्वमप्येतदेकस्यनालंसंजयकस्यचित्॥ तातसंह
त्यजीवामोद्विषतांमावशंगमः॥ ७॥ तथाभीष्मंशांतनवंभारतानांपितामहं॥ शिरसाभिवदेथास्त्वंममनामप्रकीर्तयन्॥ ८॥ अभिवाद्यचवक्तव्यस्ततोस्मा
कंपितामहः॥ भवताशंतनोर्वंशोनिमग्नःपुनरुद्धृतः॥ ९॥ सत्वंकुरुतथातातस्वमतेनपितामह॥ यथाजीवंतितेपौत्राःप्रीतिमंतःपरस्परं॥ १०॥ तथैवविदुरंब्रू
याःकुरूणांमंत्रधारिणं॥ अयुद्धंसौम्यभाषस्वहितकामोयुधिष्ठिरे॥ ११॥ अथदुर्योधनंब्रूयाराजपुत्रममर्षणं॥ मध्येकुरूणामासीनमनुनीयपुनःपुनः॥ १२॥
अपापांयदुपैक्षस्त्वंकृष्णामेतांसभागतां॥ तद्दुःखमतितिक्षाममावधीष्मकुरूनिति॥ १३॥

॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ अतितिक्षामक्षांतवंतोवयं तत्रहेतुः मावधीष्मेति ॥ १३ ॥

॥२॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ सर्वब्रह्मांडं संहत्यएकीभूय ॥७॥ ८॥ ९ ॥

Digitized by Google